

Brede welvaart en gedragsverandering

Welkom bij de vijfde lezing

Programma 15 mei

- 19:30 – 20:00 uur - Presentatie door Peter Achterberg
- 20:00 – 21:00 uur - Gesprek met de zaal en het panel
- 21:00 – 21:30 uur - Afsluiting en borrel

Even voorstellen

- **Peter Achterberg** - Professor Culturele Sociologie, Tilburg University
- **Yusuf Çelik** - Wethouder gemeente Tilburg
(Wonen, Wijken en Integratie)
- **Yvonne Visser** - Voorzitter NoordgroeiT
- **Ingeborg Willemen** - Sociaal Maatschappelijk Ondernemer
Energie Coöperatie Udenhout

Presentatie Peter Achterberg

Brede welvaart en gedragsverandering

Begint een beter klimaat bij betutteling?

EEN BETER MILIEU
BEGINT BIJ JEZELF

Lezing Gemeente Tilburg

15 mei, 2024

Peter Achterberg

EEN BETER
MILIEU
BEGINT BIJ
JEZELF

KLM.

WORD LID. MILIEU
DEFENSIE

Een beter klimaat begint bij jezelf

WAT JIJ BESPAART DOOR ÉÉN WEEK GEEN VLEES TE ETEN

7 maanden douchewater

111 kilometer auto rijden

1 blijde kip

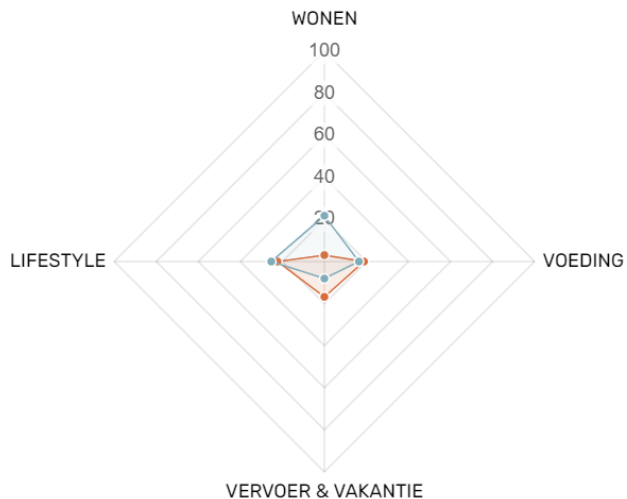

7 maanden werk voor een boom

<https://www.socialimpactfactory.com/nieuws/wat-je-bespaart-door-een-week-geen-vlees-te-eten/>

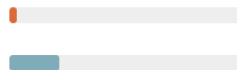
JOUW RESULTAAT

● Jouw voetafdruk ● Gemiddelde Nederlander

*HA: globale hectare

WONEN

Jouw verbruik: 0.24HA*
Gemiddelde verbruik: 1.7HA*

Goed op weg: je doet het beter dan de gemiddelde Nederlander.

VOEDING

Jouw verbruik: 1.47HA*
Gemiddelde verbruik: 1.28HA*

Je doet het minder dan de gemiddelde Nederlander, bekijk onze [tips](#).

LIFESTYLE

Jouw verbruik: 1.74HA*
Gemiddelde verbruik: 1.97HA*

Goed op weg: je doet het beter dan de gemiddelde Nederlander.

VERVOER

Jouw verbruik: 1.31HA*
Gemiddelde verbruik: 0.63HA*

Je doet het minder dan de gemiddelde Nederlander, bekijk onze [tips](#).

IK BEN
GEWOON TOE
AAN DIE Vlieg-
VAKANTIE NAAR
THAILAND

EEN
VERANDERING
KAN DE KLIMAAT-
CRISIS OPLOSSEN

EN IK EET
HEEL
WEINIG VLEES

ANDERE
FINANCIËLE
PRIKKELS, ENZO

NOG NOOIT
EEN CRUISE-
REIS GEMAAKT

ER IS
GEEN
PLANET B

MAAR IK
LEEF OOK
MAAR 1x

Schot

HOOGOPGELEID KLIMAATBEWUST

▲ Rob Jetten. © ANP / Jeffrey Groeneweg

Rob Jetten maakt verre vliegreis en zet dat trots op Instagram: 'Hypocriet om geheim te houden'

STORM VAN KRITIEK Een minister die vol trots een foto plaatst van een vliegtuig op de tarmac van een vliegveld in Argentinië. Alles voor de liefde, en dat moet

Dr. Jan van de Beek ✓
@demo_demo_nl · Follow

Bizar hypocriet en empathie-loos etaleren van rijkdom: Klimaatminister @RobJetten zet dure Argentinië-vliegreis op Insta, terwijl hij en @D66 vaak suggereren dat de planeet ten onder gaat in klimarmageddon als vliegen niet duur wordt voor de gewone man.

geenstijl.nl

GeenStijl: Rob Jetten met de trein naar Argentinië gevlogen
Wat jij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet

12:56 PM · Dec 30, 2023

2.1K ❤️ Reply ↗ Share this post

Read 168 replies

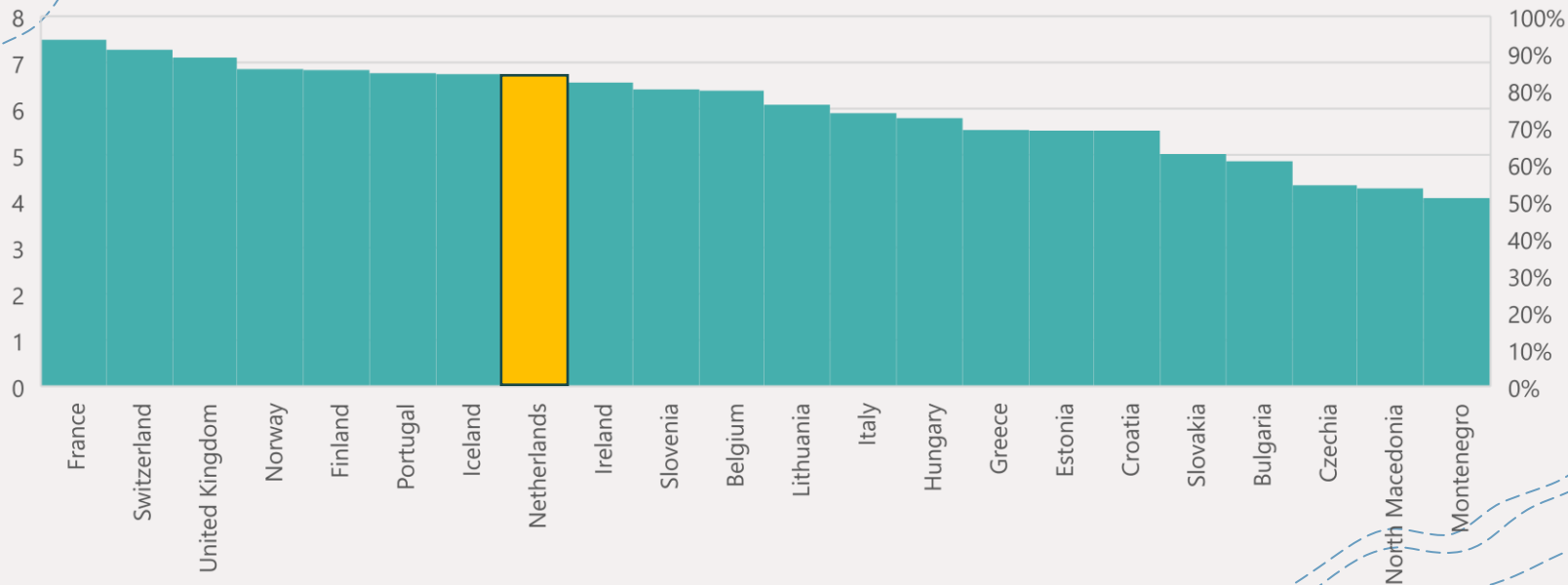
Oplossingen volgens WNF:

- + Ontbossing voorkomen
- + Meer wind- en zonne-energie
- + Minder elektriciteit uit fossiele brandstoffen
- + Ander veevoer
- + Versnelling emissiearme technologie
- + Toekomstbestendige landbouw
- + Bewust eten
- + Politiek beïnvloeden

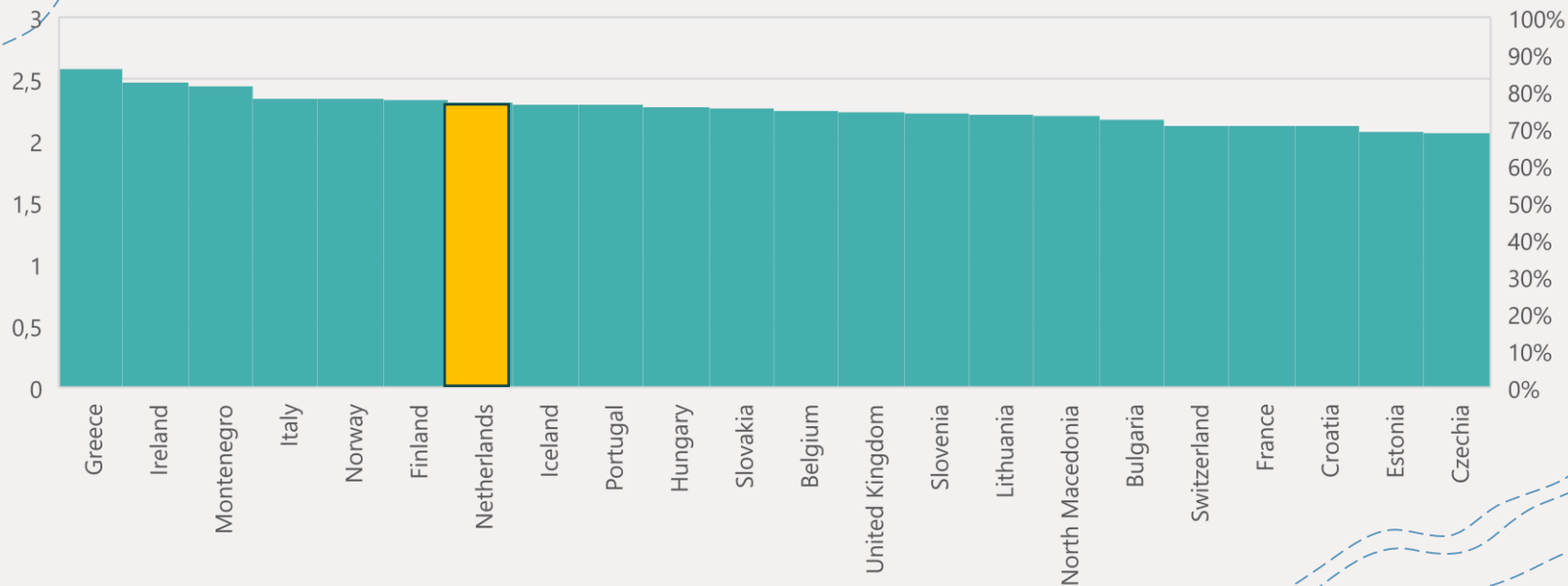
European Social Survey (2023, N: 35,503)

Voel je zelf verantwoordelijkheid om klimaat verandering tegen te gaan?

European Social Survey (2023, N: 12,059)

Hoe waarschijnlijk is het dat grote aantallen mensen hun energieverbruik verminderen?

De legacy van de jaren '60/70

- + Nieuw soort politieke idealen - non-conformisme/ anti-autoritair
- + Opkomst van het 'post-materialisme' (Inglehart, 1977 e.v.)
 - + Laat zien dat onder jongere, hoog opgeleiden individualisme en individuele vrijheid het hoogste ideaal is!

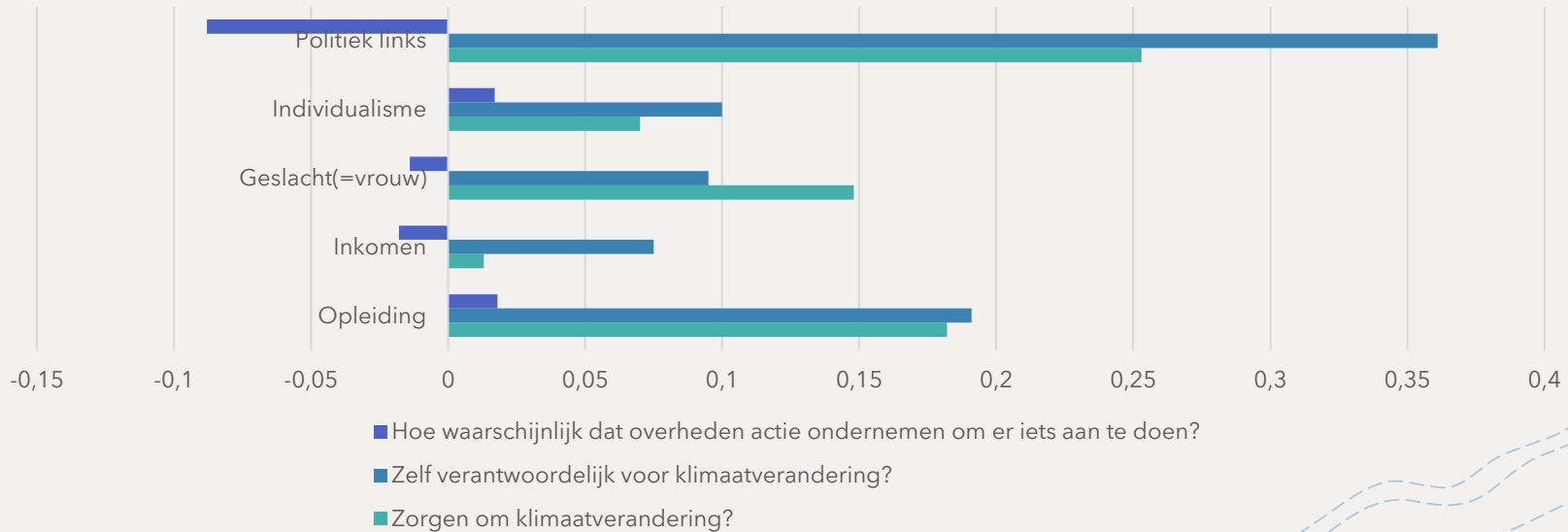
Nu: Individualisme =
mainstream!!

+

HEMA

Hoe te verklaren? (ESS, NL, N:1460)

Hoe te verklaren? (correlaties)

Kortom:

- + In de meest individualistische landen (waaronder Nederland) wordt de aanpak van klimaatverandering gezien als een individueel keuze probleem
- + De meest individualistisch ingestelde mensen doen dit het meest
- + Maar verwachten eigenlijk helemaal niets van de overheid...
- + Waarom? En wat kunnen we daaraan doen?

“Klimaat” & “Betutteling” in Lexis Nexis (1993 – nu, N:501)

^ Tijdlijn

□ 2. Betutteling loopt nu gierend uit de klauwen

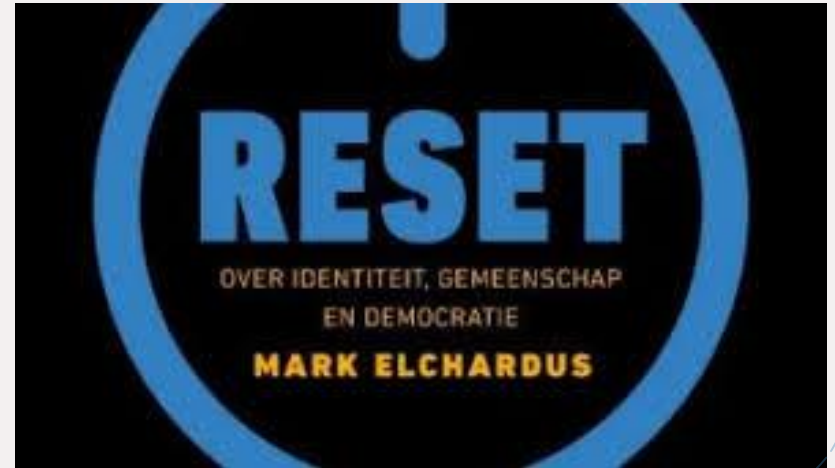
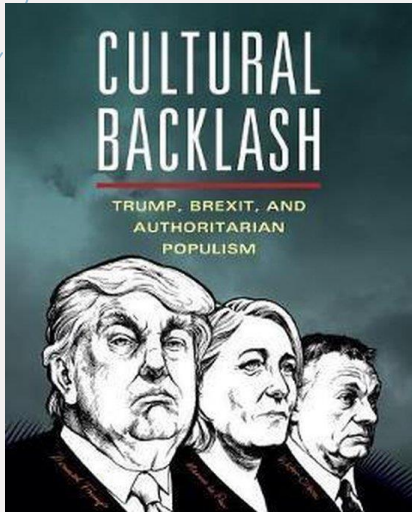
News | Netherlands, Kingdom of the
484 woorden | 25 Apr 2024 | De Telegraaf.nl

Preview

... **Betutteling** loopt nu gierend uit de klauwen...
... : zo onbegrijpelijk was mijn reactie ook weer niet. De **betutteling** van de citizen was nog nooit zo hevig. Was dat duimpje – groen, ditmaal – de druppel die de emmer bij mij deed overlopen? Zet de nieuwsberichten van de afgelopen dagen eens op een rijtje...
... stadsie. Daar hebben ze na de heiligverklaring van de energietransitie waarmee het **klimaat** op deze planeet voor 0,000036% wordt verbeterd zulke grote oogkleppen opgezet, dat ze nu gedwongen zijn terug te grijpen naar gas, u weet wel: dat spul waarvan nog...

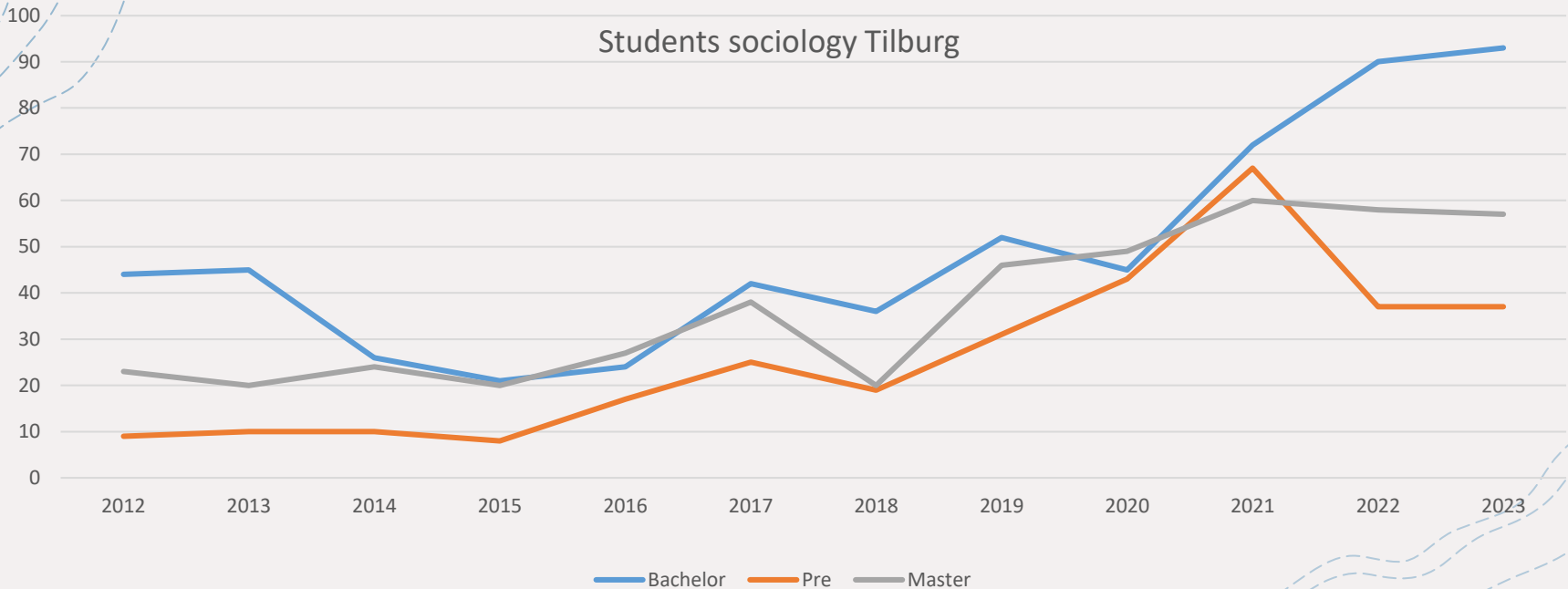

Een kentering in individualisme (zowel links als rechts)

Het is de grondwettelijke plicht van de overheid om zorg te dragen voor haar burgers en het milieu. Daar hoort de verantwoordelijkheid bij om eerlijk te zijn over de crisis die ons bedreigt. De regering moet erkennen dat we wat betreft klimaat en biodiversiteit in een noodsituatie zitten, en de bevolking onomwonden voorlichten over de noodzaak tot snelle en ingrijpende verandering. Daarbij dient de overheid duidelijk te maken dat het om een existentiële bedreiging gaat die de hoogste prioriteit moet hebben, en dat dit fundamentele economische en maatschappelijke veranderingen vereist.

Een kentering in individualisme?

Resume

- + Het volk is wars van betutteling -
 - + Ziet klimaatprobleem vooral als individueel probleem
 - + Dat door individuele keuzes is op te lossen (minder energie verbruiken, zonnepanelen, minder vliegen etc...)
 - + Vertrouwt de overheid er niet mee...
 - + Dat kan wellicht iets kenteren de komende tijd...

- + Betuttelend beleid/ nudging beter uitleggen?
 - + Als we het hebben over gedragsverandering - impliceer dan ook gedragsverandering van beleidsbepalers
 - + Niet meegaan in vertoog van betutteling...
 - + In ieder geval **altijd wijzen** op collectieve aard van het probleem..

- + Want een beter klimaat begint dan ook weer bij de overheid...

Panelgesprek

- Peter Achterberg
- Yusuf Çelik
- Yvonne Visser
- Ingeborg Willemen

TILBURG2050

An aerial photograph of the city of Tilburg, showing a dense urban landscape with numerous buildings, streets, and green spaces. A large, dark blue rectangular box is superimposed over the center of the image, containing white text. The text is in a bold, sans-serif font and reads "HOE ZIE JIJ TILBURG IN 2050?".

**HOE ZIE JIJ
TILBURG IN 2050?**

GEMEENTE
TILBURG

Denk je mee over
**DE TOEKOMST
VAN TILBURG?**

DENK MEE, EN DEEL JE TOEKOMSDROOM!

WANT SAMEN MAKEN WE DE TOEKOMST VAN TILBURG
denkmee.tilburg.nl/2050

Vervolg lezingenreeks

Woensdag 19 juni - (feestelijke) slotlezing met Kim Putters - **sociaal**
Samen met Science Café in de Schouwburg

U ontvangt t.z.t. een uitnodiging of schrijf jezelf in
via uitnodigingen@tilburg.nl

Kijk voor meer informatie op tilburg.nl/tilburg2050

Afsluiting en borrel

